

CODI DE BONES PRÀCTIQUES DE L'ESCOLA DE DOCTORAT DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

(Informat favorablement pel Consell Assessor de l'Escola de Doctorat en data 16 de juliol de 2013 i serà presentat per a la seva aprovació a la propera reunió del Comitè de Direcció de l'Escola de Doctorat)

INDEX

1. Introducció
2. Principis generals
3. Compromís de difusió i aplicació
4. Criteris i directrius d'actuació del Comitè de Direcció de l'EDUB
5. Criteris i directrius d'actuació de la Comissió Acadèmica del Programa de Doctorat
6. Supervisió dels investigadors en formació
7. Criteris i directrius d'actuació del Tutor del doctorand
8. Criteris i directrius d'actuació del director de Tesi doctoral
9. Criteris i directrius d'actuació dels investigadors en formació
10. La composició del tribunal de la tesi doctoral
11. Projectes de recerca patrocinats per empreses o entitats amb ànim de lucre
12. Pràctiques de publicació, protecció i difusió dels resultats
13. Autoria de treballs científics, publicacions i patents
14. Resolució de conflictes
15. Retiment de comptes
16. Mobilitat
17. Avaluació, revisió i millora dels programes de doctorat.

INTRODUCCIÓ

L'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona (EDUB) va ser creada per Acord del Consell de Govern del dia 16 de març de 2012 i ratificada per Acord del Consell Social del dia 9 de maig de 2012. En ella estan adscrits tots els programes de doctorat de la UB.

Són membres de l'EDUB totes aquelles persones vinculades per la seva activitat a l'Escola. Això inclou: els doctorands matriculats en un programa de doctorat de la UB, el Personal d'Administració i Serveis que presta suport a l'Escola, els investigadors que participen en els programes de doctorat adscrits a l'Escola, independentment de la seva possible vinculació professional i/o contractual amb la UB, els representants de les institucions de recerca i empreses que tenen conveni de col·laboració en els Programes de Doctorat adscrits a l'Escola, i qualsevol altra persona que hi desenvolupi tasques formatives o de recerca, temporalment o de forma continuada.

El Codi de Bones Pràctiques (CBP) de l'EDUB és un conjunt de recomanacions i compromisos sobre la pràctica de l'activitat de recerca, destinats a afavorir la qualitat de la recerca que es realitza en el si de l'Escola, a preveure problemes d'integritat en el comportament dels seus membres i a afavorir un bon ambient en el treball i les relacions interpersonals entre els seus membres i amb la resta de la comunitat universitària. L'RD 99/2011, que regula els ensenyaments oficials de doctorat, preveu que totes les persones integrants de l'Escola de Doctorat han de subscriure el seu compromís de compliment del Codi de Bones Pràctiques adoptat per l'Escola.

Aquest codi està basat en l'[European Charter for Researchers](#) i en el [Code of Conduct for the Recruitment of Researchers](#) i d'altres documents de bones pràctiques científiques d'institucions públiques de recerca. Els principals principis que guien aquesta recomanació i que s'assumeixen s'hi troben la llibertat intel·lectual, l'adhesió a una praxi ètica, la responsabilitat professional, la propietat intel·lectual i el plagi, l'actitud professional davant la recerca, les obligacions contractuals i legals, la gestió financera transparent i eficaç de projectes, les bones pràctiques de recerca, la coresponsabilitat de les institucions públiques i els agents de recerca en la seva adequada divulgació, l'esforç per la formació contínua i el paper dels investigadors consolidats en la dinamització dels investigadors més joves.

El seu contingut desenvolupa i precisa el que disposa la Normativa Reguladora del Doctorat a l'empara de l'RD 99/2011 i el Reglament de Règim intern de l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona

Per altra banda l'EDUB adopta el [Codi de Bones Pràctiques en Recerca](#) que dedica el seu apartat 6è a la Competència i supervisió del personal investigador i per tant aquest CBP complementa el contingut de l'esmentat document.

El present CBP constitueix un instrument col·lectiu d'autoregulació, aprovat pel Comitè de Direcció de l'Escola i ratificat pel Consell de Govern de la UB.

PRINCIPIS GENERALS

Independentment dels aspectes desenvolupats posteriorment amb més detall o inclosos en el Codi de Bones Pràctiques en Recerca de la UB, l'EDUB fonamenta la seva acció en el respecte al pluralisme i a la llibertat ideològica i religiosa dels seus integrants, a la no discriminació o estigmatització per cap raó (ètnica, nacional, religiosa, ideològica, de sexe), la igualtat d'oportunitats, dedicant una atenció especial a les persones amb discapacitat, la prevenció de conflictes d'interès i l'accés responsable a informació privilegiada, i la confidencialitat i la seguretat en la custòdia i en el tractament de les dades personals que constin en poder, i dels sistemes informàtics i arxius físics que en continguin.

COMPROMÍS DE DIFUSIÓ I APLICACIÓ

El Comitè de Direcció de l'EDUB i el director en el seu nom i representació, distribuirà un exemplar del present CBP i del Codi de Bones Pràctiques en Recerca a tot el personal de l'Escola i en facilitarà un exemplar, en el moment del seu ingrés, a qualsevol persona nova que s'hi incorpori.

L'EDUB inclourà en la seva web un enllaç al contingut del CBP i del Codi de Bones Pràctiques en Recerca, per a la seva lliure consulta i disposició.

El CBP serà revisat pel Comitè de Direcció de l'Escola amb una periodicitat mínima d'un any, i sempre que les circumstàncies així ho aconsellin. Les versions noves del CBP que resultin de la seva revisió, seran aprovades pel Comitè de Direcció, ratificades pel Consell de Govern de la UB i substituiran les versions prèvies que poguessin estar vigents.

El Comitè de Direcció de l'Escola vetllarà perquè els membres de l'Escola ajustin la seva actuació i comportament a allò que preveu el present CBP i el Codi de Bones Pràctiques en Recerca.

CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL COMITÈ DE DIRECCIÓ DE L'EDUB

El Comitè de Direcció de l'EDUB vetllarà per l'estricta compliment de la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i en particular la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona de manera que tot els membres de l'Escola tinguin garantits els seus drets. Així mateix revisarà i proposarà reformes de l'esmentada normativa en aquells aspectes que dificultin la bona governança.

Tindrà especial cura pel respecte dels drets de tots i cadascú dels seus membres i per mantenir-los informats de tots aquells aspectes de l'àmbit de competència directa de l'EDUB així com de tots aquells que puguin repercutir de forma directa o indirecta en la seva activitat.

El Comitè de Direcció de l'EDUB s'esforçarà per tal que la qualitat científica dels programes de doctorat que es programin en el seu si sigui màxima i puguin ser referents en l'àmbit nacional i internacional.

Igualment vetllarà per aconseguir les màximes sinergies entre els diferents grups de recerca de la UB i així promoure Programes de Doctorat de la màxima transversalitat i interdisciplinarietat. Per això fomentarà les aliances internes i externes que ho permetin.

CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ ACADÈMICA DEL PROGRAMA DE DOCTORAT

Les comissions acadèmiques dels programes de doctorat tenen, entre d'altres, la funció de designar els directors i tutors dels doctorands.

L'assignació de directors i tutors hauran de garantir la millor formació per als doctorands i és un dret que cal preservar.

Per aconseguir els millors resultats, les comissions acadèmiques procuraran facilitar la incorporació de investigadors novells com a codirectors junt amb el professorat i investigadors amb més experiència per així aconseguir augmentar la capacitat investigadora i formativa dels investigadors del programa de doctorat.

Igualment, la comissió acadèmica fomentarà la interdisciplinarietat de les tesis doctorals, mitjançant una formació del nou doctor orientada a l'assumpció de més capacitat de relacionar coneixement transversals i enunciar problemes d'ampli abast.

SUPERVISIÓ DELS INVESTIGADORS EN FORMACIÓ

Les comissions acadèmiques, directament o a través de comissions de seguiment, creades a tal efecte, tenen l'obligació de supervisar el doctorand mitjançant l'avaluació dels informes anuals i de les activitats formatives, que el doctorand està obligat a presentar a la comissió acadèmica.

Les comissions acadèmiques han de fer aquests seguiment tenint en compte que no només supervisen el treball dels doctorands sinó també la implicació i dedicació dels directors i tutors.

CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL TUTOR DEL DOCTORAND

El tutor de la tesi assumeix un compromís en la supervisió de les tesis dirigides per investigadors que no estiguin lligats a l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona.

Aquest compromís es basa en la supervisió i seguiment de les activitats del doctorand i de l'activitat del director com a tal.

De la mateixa manera ha d'actuar com a intermediari entre la Universitat, el director de la tesi i el doctorand.

El tutor de la tesi han de conèixer la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i en particular la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona.

El tutor ha de realitzar la supervisió dels informes anuals sobre les activitats desenvolupades pel doctorand, incloent-hi els avenços aconseguits en el pla de treball i les contribucions científiques que se n'han derivat.

El tutor ha de supervisar que el desenvolupament de les activitats previstes serà l'adequat per que el doctorand adquireixi les competències establertes pel Programa de Doctorat.

CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL DIRECTOR DE TESI DOCTORAL

El director de tesi assumeix un compromís considerable i a llarg termini en la formació d'un doctorand. En aquest sentit, el director de tesi haurà de facilitar en la mesura de les seves possibilitats que el doctorand obtingui finançament per al seu propi manteniment a través de les convocatòries de beques o contractes de recerca públics o privats.

El director de tesi també ha de ser conscient de les despeses que poden generar les activitats de recerca que ha de dur a terme el doctorand i, en el moment d'assumir la direcció de la tesi, s'ha d'assegurar que té accés al finançament suficient perquè el doctorand pugui desenvolupar una recerca de qualitat.

El director de la tesi ha de conèixer la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i en particular la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona.

El director de tesi ha de proposar un pla de treball per al desenvolupament de la tesi doctoral que sigui realista i de la màxima qualitat científica al seu camp. El tutor de la tesi ha de supervisar aquest pla de treball. El pla de treball ha d'incloure el Pla de Recerca i les activitats formatives que necessita desenvolupar el doctorand per a la defensa de la tesi.

El director de la tesi, amb la supervisió del tutor, ha de realitzar informes anuals sobre les activitats desenvolupades pel doctorand, incloent-hi els avenços aconseguits en el pla de treball i les contribucions científiques que se n'han derivat.

El director de la tesi fomentarà en la mesura de les seves possibilitats una atmosfera agradable de treball, i la integració del doctorand tant en el grup investigador com al centre de treball.

El director de la tesi fomentarà en la mesura de les seves possibilitats la mobilitat del doctorand per a la realització d'estades en altres centres nacionals i internacionals, quan aquestes estades suposin un clar benefici per al doctorand i el desenvolupament de la seva tesi doctoral.

El director de la tesi, amb la supervisió del tutor, ha d'assegurar que el desenvolupament de les activitats previstes serà l'adequat per que el doctorand adquireixi les competències establertes pel Programa de Doctorat. Entre altres aspectes, la formació que ha de proveir el director de la tesi inclourà necessàriament els aspectes següents:

- La recerca d'informació científica fiable i de la qualitat, la seva discussió crítica, la síntesi i la comunicació de la mateixa tant des del punt de vista científic com divulgatiu, tant oral com escrita.
- L'adequat disseny d'experiments, seguint criteris estadístics, i l'adequada anàlisi estadística dels resultats obtinguts. La discussió crítica dels resultats, la seva comparació amb contribucions anteriors, el plantejament de noves hipòtesis a partir dels resultats, la discussió crítica del disseny emprat i la proposta de modificacions per al futur, la síntesi de tota la informació obtinguda en el treball i la comunicació científica i divulgació de la mateixa.
- El plantejament de projectes de recerca, els mecanismes vigents per a la captació de finançament en convocatòries públiques i privades i la redacció de projectes competius.
Els mètodes emprats, especialment en el camp en què es desenvolupa la tesi. La legislació existent que afecti l'àmbit de desenvolupament de la tesi, així com les normes de seguretat i higiene en el treball.
- La transferència dels resultats a la societat, a través de títols de propietat intel·lectual, contribucions científiques i obres divulgatives.

El director de la tesi fomentarà al doctorand un esperit crític i innovador en la mesura de les seves possibilitats.

El director ha de fomentar un comportament ètic com a investigador. En aquest sentit, entre molts altres aspectes, vetllarà per una representació justa en les publicacions i altres contribucions científicotècniques derivades de la tesi dels investigadors que han tingut una contribució intel·lectual rellevant en aquestes. Així, ha de fomentar actituds ètiques, com que un investigador que no hagi realitzat una contribució intel·lectual suficient a una contribució científica no figuri com a signant en la mateixa, o que un investigador que hagi fet una contribució significativa figuri com a signant en la mateixa.

Així mateix, ha de comunicar al Comitè d'Ètica de la Universitat de Barcelona qualsevol acció o circumstàncies en l'entorn del doctorand que impliquin actituds o comportaments poc ètics.

CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DELS INVESTIGADORS EN FORMACIÓ

L'investigador en formació o doctorand haurà de portar a terme un treball de recerca original sota la supervisió d'un director de tesi i tutor. El producte del seu treball es culminarà amb la Tesi Doctoral, la qual haurà d'aportar una contribució substancial a l'avenç de l'àrea de coneixement corresponent.

El doctorand serà responsable del seu treball de recerca i s'espera que realitzi un esforç raonable d'acord amb el seu nivell acadèmic per a l'adquisició de competències i habilitats relacionades amb la recerca científica de qualitat.

Els investigadors en formació tenen drets i deures diferents als de la resta de persones vinculades a l'Escola de Doctorat. Aquests són els que s'especifiquen al Reglament de règim intern de l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern en sessió de 16 d'abril de 2012 i modificada pel mateix òrgan en sessió de 19 de juliol de 2012.

Els doctorands s'hauran d'implicar activament en seu procés formatiu i en aquest sentit l'Escola de Doctorat haurà de garantir que els doctorands rebin una formació complementària a la investigadora, amb un èmfasi especial en la formació transversal. L'organització d'aquestes activitats hauran d'assegurar que el doctorant pugui obtenir més coneixements, futures interaccions i col·laboracions en l'àmbit de la recerca.

Els doctorands han de comprometre's a mantenir en secret les dades i informacions que puguin tenir la consideració de confidencial i que el director de la tesi, el tutor, si és el cas, o qualsevol altre membre de l'equip investigador en el que estigui integrat, els hi pugui proporcionar o revelar de forma oral, escrita o per qualsevol mitjà de comunicació. Aquest compromís continuarà en vigor i serà vinculant inclús després de finalitzada la seva relació

administrativa o laboral entre el doctorand i la Universitat de Barcelona en els termes que s'hagin acordat entre les parts.

LA COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL DE LA TESI DOCTORAL

L'Escola de Doctorat, a través de les comissions designades a tal efecte, a més de vetllar pel compliment de la normativa pel que fa al nomenament dels tribunals que han de jutjar les tesis doctorals, haurà de vetllar també perquè el perfil dels seus membres acrediti una adequació als continguts de la corresponent tesis doctorals i garanteixi així un major rigor en la seva avaluació.

Augmentar la qualitat de les tesis doctorals té un doble objectiu. Millorar la formació del doctorand i augmentar la qualitat de la recerca de la UB. Els tribunals han de ser àrbitres d'aquesta qualitat.

PROJECTES DE RECERCA PATROCINATS PER EMPRESES O ENTITATS AMB ÀNIM DE LUCRE

Quan la recerca en la que se centra una tesi doctoral estigui finançada totalment o parcial per una entitat amb ànim de lucre, hauran de constar per escrit els acords sobre els drets de la propietat intel·lectual i industrial de les parts i el protocol de contraprestacions econòmiques d'acord amb la legislació vigent i la normativa pròpia de la Universitat de Barcelona. En aquest document hauran de garantir-se els drets del doctorand i dels seus director o directors com a autors dels treballs i publicacions que en pugui derivar-se.

PRÀCTIQUES DE PUBLICACIÓ, PROTECCIÓ I DIFUSIÓ DELS RESULTATS

L'Escola de Doctorat, les comissions acadèmiques, els tutors i els directors de les tesis doctorals, així com els investigadors en formació han de vetllar per tal que els resultats de la recerca es difonguin i aprofitin mitjançant comunicats, publicacions i congressos científics, transferència a la societat – empreses i institucions si procedeix –, afavorint-se al màxim la seva divulgació.

L'Escola de Doctorat fomentarà aquestes pràctiques mitjançant la formació adequada i els directors de les tesis doctoral prendran la iniciativa per aconseguir que la recerca desenvolupada pels seus doctorands sigui fructífera i enriqueixi els currículums dels doctorands i el reconeixement del conjunt de la Universitat de Barcelona.

AUTORIA DE TREBALLS CIENTÍFICS, PUBLICACIONS I PATENTS

La condició d'autor/a no depèn del fet de pertànyer a una professió o posició jeràrquica determinada, ni al caràcter de la relació laboral, sinó al tipus de contribució en la recerca.

Per tal de tenir la condició plena d'autor/a d'una publicació o patent, és necessari: a) haver contribuït de forma substancial al procés creatiu, és a dir, a la concepció i al disseny d'aquest, o bé a l'anàlisi i a la interpretació de les dades, b) haver contribuït a la preparació de les comunicacions, informes o publicacions resultants, i c) ser capaç de presentar en detall la contribució personal en la recerca i de discutir els principals aspectes del conjunt de la recerca.

La mera participació en l'obtenció de recursos o en la recollida de dades com, per exemple, el subministrament de dades de rutina o la provisió de subjectes d'experimentació, no justifica necessàriament la condició d'autor/a, tot i que ha de ser reconeguda en l'apartat d'agraïments. En aquelles recerques en les quals estigui previst emprar mostres, anàlisis o dictàmens realitzats per tercers, convé establir prèviament un pla de comunicació i autoria, en el qual es tingui en compte la potencial contribució intel·lectual al projecte i qualsevol altra dimensió relativa als drets d'autoria.

La persona vinculada al grup de recerca que, per la seva posició jeràrquica o relació laboral, demani constar com a autor/a ex officio, viola la llibertat acadèmica i comet un acte d'injustícia, quan no d'abús d'autoritat. Inversament, l'omissió del nom de qualsevol persona que hagi fet provades contribucions segons els criteris expressats més amunt, suposa un acte d'apropiació indeguda de la propietat intel·lectual per part de la resta d'autors.

RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

En el cas que sorgeixin conflictes entre persones vinculades a l'Escola, s'aplicarà el procediment de resolució establert a l'efecte.

Cas que es detecti algun comportament que no estigui d'acord amb el present Codi de Bones Pràctiques, el coordinador del Programa de Doctorat o director de l'Escola de Doctorat, segons sigui la situació, mitjançaran amb la persona o persones responsables per tal de solucionar els problemes que es puguin presentar.

RETIMENT DE COMPTES

Els directors de les tesis doctorals i els doctorands han de ser conscients que han de retre comptes a la Comissió Acadèmica, a l'Escola de Doctorat i a la Universitat dels seus resultats i activitat, de la mateixa manera que les comissions acadèmiques ho han de fer a l'Escola de Doctorat, i aquesta al Consell de Govern. D'aquesta forma, la Universitat podrà retre comptes a la societat que és qui posa a les seves mans els recursos per desenvolupar la docència i la recerca.

El Comitè de Direcció ha d'acordar els procediments per tal que això es pugui desenvolupar de forma eficaç.

MOBILITAT

El Comitè de Direcció de l'EDUB, les comissions acadèmiques dels Programes de Doctorat, els tutors i directors es preocupen de la mobilitat dels doctorands i per això estableixen fomenten i acorden relacions i convenis amb empreses i altres entitats.

La Comissió Acadèmica de cada Programa de Doctorat vetllarà per tal que la informació arribi als doctorand i promourà l'adequada selecció dels doctorands participants i realitzarà el seguiment i avaluació de l'activitat realitzada per cadascun d'ells.

La Comissió Acadèmica establirà, i revisarà l'actualització del programa de mobilitat i els criteris d'avaluació. Podrà delegar el seguiment en les comissions de seguiment que pugui crear que informaran dels resultats obtinguts.

AVALUACIÓ, REVISIÓ I MILLORA DELS PROGRAMES DE DOCTORAT

La continua millora de la formació de nous investigadors exigeix una avaluació, revisió i millora dels programes de doctorat.

La comissió acadèmica és la primera responsable de l'avaluació del programa de doctorat i ha d'implantar les millores que cregui necessàries dins del seu àmbit d'actuació per garantir la millora contínua.

Correspon a l'Escola de Doctorat l'avaluació conjunta i la planificació, per tal que el conjunt de la formació doctoral de la Universitat de Barcelona assoleixi el màxim nivell d'eficàcia i competitivitat. Aquesta tasca es durà a terme, com a mínim cada sis anys, mitjançant mecanismes que permeti exercir aquesta responsabilitat com:

- Recaptació de dades i indicadors , amb especial atenció a l'opinió dels doctorands.

- Publicació d'informació sobre el programa, el seu desenvolupament i els resultats obtinguts
- Atenció als suggeriments, queixes i reclamacions.